

Szeged, 1912.

IV. évfolyam

Február 18.

SZINHÁZI UJSÁG

Szerkesztő: Dr. Lugosi Döme
Főmunkatárs: Dr. Szekerke Lajos
Laptulajdonos: Zombory Gyula
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szeged, Kelemen-u. 5. Telefon 759.

7. szám

Egyes szám ára 12 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Szeged, Kelemen-u 5. Telefon 759.

A Színházi Ujság előfizetési díja egy évre 6 korona (a lap egész éven át megjelenik). Az előfizetési díjat azonban két részletben, félvényenkint is lehet fizetni. Az előfizetési díjat postán kérjük elküldeni.

Főelárusító Bartos Lipót könyvkereskedő, ahol a Színházi Ujság régebbi számai is kaphatók.

HOLTZER ÉS ABONYI

kész férfiruha raktár és angol úri szabóság

44

SZEGED, Széchenyi-tér 2.

NAGY PÁL

szobafestő, templomfestő, má-
:-: zoló, cimfestő, fényező :-:

Műterem Kárász-utca 15. sz. a.

Telefon 808.

Telefon 808.

ELVÁLLAL: templomok, kastélyok, épületek, magánlakások festését minden stílusban. Készít mindenféle eredeti fa- és márványutánzatokat a legszebb kivitelben. Üveg cégtáblákat művészi kivitelben 3 évi jótállás mellett. Költségvetéssel és tervrajzokkal szolgálok.

19

ÚRI SZABÓSÁG!

Férfi öltönyt 20 forintért és feljebb. Férfi fazon ruhát mérték után 10 forintért és feljebb. Első alföldi műstoppoló; bármilyen szakadás, égés legyen a ruhákon, szöveteken stoppolás által úgy elkészítem, hogy nem látható. Lelkiismeretes kiszolgálás.

Külön nagy javító műhely.

Kovács József úri szabó

Szeged, Iskola- és Oroszlán-utca sarok.

BALOG és POLLNER

angol bőr és maket ülő-
bútor specialisták,

kárpitos és diszitők

Szeged, Oroszlán-utca 21.

Telefon 844.

25

ZAUN ADOLF SZEGED, Kárász-utca 14. női és férfi konfekció üzletében a legújabb divat szerint dús választék.

Úridivat különlegességek

SZENDE és VADAS

Kelemen-utca 7.

• Telefon 810.

Telefon 810.

24

Ferenczi Frigyes.

A színházi rendező nagy és jelentőségteljes munkája napról-napra az ő vállára nehezedik s Ferenczy csendben, minden dob és kűrtharsogás nélkül végzi el művészi munkáját. Csendes, de tartalmas ember s újabb és újabb ötletek születnek agyában, anélkül, hogy törné rajta a fejét. Csupán egy hibája van. Nem számol sohasem a szegedi színpad szegényes technikai berendezésével; nem gondol a rossz sülyedőkre, kevés hidra, gyenge világításra és minden másra, ami a rendezés tökéletességét elronthatja. Alig néhány éve, hogy a közönség is figyelni kezdi, ki rendezi ezt, vagy azt a darabot s ma már minden színlapon rajta van, hogy ki viszi a darabot a közönség ítélőszéke elé. A rendező legtöbbször azonban csak olyan báb, akit mindenki, a kellékhánytól a szerepnemtudásig ütni szokott. Ilyenkor persze szívesen elfelejtik, hogy a lelket, az életet a rendező vitte a színpadra és arról igazán nem tehet, ha valaki kötelességét elmulasztja.

Harisnyákat legolcsóbban Wignernél veszünk.

1812. febr. 12. Budapesten a Gizzella-téri német színház megnyitása. Előadták: „Ungarns erste Wolthäter“, — „Die Erhebung Pest zu Königlichen Freystadt“, — „Die Ruine von Athen.“ A megnyitáson *Beethoven* L. ez alkalomra szerzett nyitányát vezényelte el.

1839. febr. 14. Gebén született *E. Kovács Gyula*.

1842. febr. 14. Kolozsvárt meghalt *Kocsi Patkó János*, erdélyi szinigazgató.

1902. febr. 16. Meghalt *Szigeti József*.

1828. febr. 17. Miskolcon az u. n. „új színház“ megnyitása. Előadták a „Sévillai borbélyt.“

1866. febr. 18. Pesten meghalt *Gaal József*.

1883. febr. 18. Aradon leégett a színház.

1825. febr. 19. Komáromban szül. *Jókai Mór*.

1861. febr. 20. Párisban meghalt *Scribe Agost* *Eugène*
Jenő.

1903. febr. 21. Aradon az első magyar vidéki Wagner-opera előadás. Előadták „*Lo-hengrint*.“

1809. febr. 24. Pesten első színházi előadás a *Hacker-szállában*.

VASVÁRY LAJOS UTÓDA

első szegedi festék- és kence-árúház Szeged, Kárász-utca 15.

LENKEI HENRIK:

SZILÁNKOK.

AZ ÜGYES:

Veszek egy régi citromot
S belőle új lét kinyomok.

A TALENTUMOS.

Száz friss gyümölcsbe harapok,
Miért nyúzzak el egy darabot.

ZUHATAG ÉS PATAK.

Szirt falán pezseg, szakad
Egy sose látott zuhatag.
Lenn áll a völgyben a tömeg
S tátott szájjal bámulja meg.

Az erdő mélyén patak,
Fáradhatatlanul cserg dagad,
Vizéből, mert nem ismerik,
Csak egy-egy vándorló iszik.

De ne büszkélkedj zuhatag,
S ne csüggedj el kristály patak:
Midőn már rég eltűnt amaz
Te még mindig friss kortyot adsz.

Mindig megérzi az ember, hogy kinél butaság a hallgatás és hogy kinél arany.

Lusztig Imre

harisnya,
kötött és szövöttárú

különlegességi üzlete. Sport cikkek. Széchenyi-tér 2. Telefon 1018.

LEDNITZKY M.

Elsőrendű vegytisztító intézet Szeged, Iskola-utca 17. szám alatt

Arcképek

ZÁTONY KÁLMÁN.

Avval kezdem, amit mindenki észre vesz, a rendes megfigyelés kezdetén. Szép és okos feje van, erős gondolkozó homloka s hogyha a földre süti tekintetét, az ember hajlandó Napoleonra emlékezni.

Ha megszólal, inkább a bariton felé hajló a hangja, a közönség szívesen emlékezik a Vígyszínház stílusában beszélő színészekre. Hanghordozásán valami melankólia vonul el, olyan, mint mikor az embért elfogja a nyári napfény melege. Amellett kész minden indulatra, a szerelmes trubadúr hangja épp oly természetes, mint az inulatos úriemberé. Evvel persze csak azt mondom, hogy beszédmodora talán ellenkezik a mult szokásaival, de föltétlenül kielégíti a mai kívánságot.

Szeretném leszoktatni Zátony Kálmánt egy beszédbeli hibájáról, arról, hogy az „i” betűt feltűnően élesen ejti ki, ami sokszor úgy hangzik, mint táj-szólás. Hangsúlyozom, hogy csupán ez az egy hiba észlelhető a beszédjében s éppen azért ezt ki kell emelni, — hogy ez se legyen.

Mozdulatai szépek, kerekdedek, ámbár néha, amikor nem a lelkiállapothoz, vagy a természetéhez illő szerepet alakít, bizonytalan, határozatlan és úgy látszik, hogy ilyenkor szívesen próbálná meg a két-három másik mozdulatát, hogy a helyesebbre ráakadjon.

Sima és előkelő mindig, sohasem durva és szögletes, még amikor kell, sem keresi a mozdulatok durvaságát. Ilyenkor inkább kemény és erőteljes, — ellenében alaptermészetével, melyen szélsőség és csendesség vonul végig.

Sajátosan komponálja ki minden alakját. Ez a sajátossága abban áll, hogy az ő alakjai mindig kifejezik beszédben és megjátszásban a gondolatot, de mindig másképp és mindig a kívánt alak jellemzéséhez hiven.

Különös gondolkozás eredménye ez, amely elüt úgy a mai, mint a régi színjátszói iskolától. Nem a gondolat elmondásánál játszik (ezt úgy vágja oda a közönséghez, mint a legegyszerűbb mesét), hanem amikor a darab cselekménye szerint ezt vagy azt logikusan teszi, úgy teszi, hogy egyúttal kihozza azt a gondolatot, amelyet szinte eltréfált az előbb.

Szigorúan következetes ebben az egyéni stílusban. Gondnélküli léha és eszme nélküli emberek épp úgy száműzve vannak szerepköréből, mint a cél és életkedv nélküliek.

FOGAK

Lukács Imre fogműterme
a berlini fogtechnikán okl. képesítve

Kölcsey-utca 10. (Pannónia-épület.)
A Proféta vendéglőtől jobbra.

A legújabb zeneművek nagyraktára. Irodalmi folyóiratok előfizetési helye. Modern színművek

46

és regények beszerzési forrása

Traub B. és Társa

elvárosi kávéházzal szemben.
SZEGED, KLAUZÁL-TÉR.

BERECZ J. divatárúháza, Szeged, Kárász-u. 12.

Finom, izléses úri divatcikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

POE EDGAR:

CSÖND.

ZIPSER JÁNOS fordítása.

2. folytatás.

Liliom-sivatag ez, sápadt virágok tömétlen sokasága; szinte határtalannak tetsző: határa messze, messze van. Határa magas erdő; sötét és borzalmas. Ott, mint a hullámok a Hebridák körül, rezzenve súgnak a fák fenyegetős-sötétű lombjai. Rezzenve súgnak szüntelen. Pedig nincs se fönt, se alant szél, amely a felhőket marcangolná, a vagy démoni kacajjal súgna a kétkedés szelleme gyanánt rezzenő falombokon által. A terebélyes ősfák örökösen himbálódznak, hatalmas robbaj kíséretében. Verejtéket gyöngyöz ott a levél s csep-penként perreg alá az örökös harmat, melytől a fák tövében mérges virágok vonalognak lázas álomba merülten. A fák fölött suhanva, harsogva felhők rohannak, szünös-szüntelen nyugat felé, míg mint katafalkok a láthatár lángoló falai mögé nem gördülnek. Pedig nin csen szél az égen, mégis, Zaïre folyó partjain, nincs otthon se a nyugalom, se a csönd.

Eljött az éj, ráterül a fásultan ringó miljom virágra és esik az eső, melynek minden cseppje megnyúlt, hosszúkás, mint a gyöngy s míg szét nem törik a földön, víz és ahogy széttört, jajdulva szökken ezer tört darabja fölfelé s meg-int visszahull tehetetlenül; de immár vér. Én rejtőzöm a mozsárban, mely anyja a miljom elefántcsont szírmű lil-jomnak.

És a hirtelen megjelent hold a gyászos köd könnyű fátyolán keresztül néz alá tűzvörös ábrázattal. Majd szürke sziklás, hatalmas tömböt pillantok meg, melynek óriási szürke tömege végzetesnek és fölöttem valónak látszik. Kö-homlokáról vésett betűk rémlenek felém és aggodásom csúfságára minden pillanatban más és más formájú be-tűkké válnak. Közelednem kell s indu-lok, mint állat a tagló elé. Settengve, kúszva közeledem felé, bár mindig visszavet a sikamos fekete mocsár; a mocsár, melyben hófehér virágok szü-letnek, élnek és tűnnek alá. A vésett betűk fekete árnya, a tűzvörös hold világánál mintha sötétebb lenne magá-nál az éjnél és rémesebb minden eddig való sejtésnél. Semmi más, mint ez a szó: VIGASZTALANSÁG. Folytatjuk.

FEITH ÉS SEILER

ELSŐRENDŰ ÚRISZABÓK

TELEFON 1015. SZEGED, KIGYÓ-U. I. KELETI-PALOTA. 11

LEMLE

Szeged, Klauzál-tér 6 sz. :-

Ajánlja állandó kalap ujdonságait; úgy hazai, mint a külföld legjelesebb gyártmányaiban. — Uri divatcikkek legjobb bevásárlási forrása. :-

:: Heti levél. ::

KÁLMÁNY BÉLA:

INTENDATURA.

Gróf Bánffy Miklóst kinevezték a m. kir. Opera és a Nemzeti Színház intendánsának. E tény nem rejt nagyjelentőségű dolgot a magyar színészetben.

A m. kir. Operaháznak semmi köze sincs a vidéki színészethez, s ha ez a nagy műintézet más vezető kezekbe kerül, nem jelenti azt, hogy vidéken is jobban felkarolja a közönség az operaelőadásokat.

Áldást és békét az intendatúrára az állami színházakra nem hoz. Az, aki most az állami színészek felett parancsol, ismeri-e a színészek világát, bele tud-e szokni a színpad megetté világba, ismeri-e ezt a különleges életet és annak minden vonatkozását? És ha más tiz kérdésre is, igen a felelet, akkor sem segít az intendatura, ha az, aki az élén áll önféjű és akaratos ember.

Az akaratos embert nem tévesztem össze a vasakaratóval. Mert vasakarát kell, még kisebb színházak vezetésénél is. De az intendáns tud-e alkalmazkodni? Mert ha nem, munkáját a siker nem koronázhatja. Ez persze a jövő titka. Lehet, hogy csak későn, a mikor már az erejét kipróbálta, fog ilyenek mutatkozni.

A gróf úr *Kisbán Miklós* néven szindarabot is irt már, sőt a Magyar Színház idei évadjában is szerepelni fog ez a név. Ez jó jel. Azt mutatja, hogy a gróf úr, már ismeri némileg a színházat és azok embereit. De hát ez nem fontos.

A munkából és az eredményből kell megítélni az embereket. Ennél nagyobb programot az intendáns sem adott. Fellépése mindenestre szimpatikus és bizalmat érdemel, már csak azért is, mert ritka és nagy munkakedvet hozott magával.

Az utolsó intendáns nagy munkát végzett, melynek igen szép eredményéről már a történelem is beszámolhat. Az intendáns nélküli idő alatt sülyedt és züllött minden viszonyában az Opera. Talán most helyrehozza a mulasztottakat, aki Keglevich gróf örökébe lépett.

*

Dr. gróf Bánffy Miklós, B. György gróf főajtónállómester fia, született Kolozsvárott 1873 december 30-án. Egyetemi tanulmányait szülővárosában és Budapesten végezte, hol államtudományi doktorátust tett. 1899-ben tiszteletbeli fogalmazó lett a fiúmei tengerészeti hatóságnál. 1900 április 1—1901 július 1-ig Berlinben mintgazdasági szaktudósító működött. Ez évben képviselőnek választották. — 1906—1909-ig Kolozs vármegye és Kolozsvár főispánja volt. 1910 júniusában ismét képviselőnek választották Kolozsvárott. Élénk irodalmi tevékenységet fejt ki *Kisbán Miklós* néven. A bud. pesti Nemzeti Színházban „Naplegenda” c. darabjának jelentékeny sikere volt. (R. N. L.)

KOBRAK KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR
Szeged, Kölcsey-utca 1,
Telefon 649.

Cipőkülönlegességek minden alkalomra.

Horváth Antal

VIRÁGÜZLETE
Szeged
látványossága

Széchenyi-tér, régi Zsóter-ház sarok.

JAKAB MIKLÓS:

AZ ELSŐ INTENDÁNS.

Hogy Budapest, Magyarország szive azzá lett, ami, abban eltagadhatatlanul nagy érdeme van a magyar színészetnek s különösen a legelső budapesti intendánsnak, Vida Lászlónak.

Hiszen előtte is tettek már egyet-mást a pesti magyar színészetért a XIX-ik század elején, de állandó hajlékot ő szerzett Budapesten neki. Azelőtt csak német színházak voltak ugy Budán, mint Pesten s Kelemen László 1790. őszén mindössze csak hat elő-

adásra nyert engedélyt gróf Unwerthtől, aki akkor az összes multságok főbér-
lője volt. Csak ilyen hiábavalónak bizonyult Wesselényi Miklós kísérlete is, aki kolozsvári társulatát 1807-ben Debrecenen és Szegeden át Budára hozta, hogy kivételesen ott tartott diéta alkalmából a követekkel a magyar színészetet megkedveltetvén, annak az ország fővárosában állandó otthonot teremtsen. Nem sikerült Wesselényinek sem és sok utánjárással csupán annyit tudott kivinni, hogy a német színházban tarthattak színészei rossz napokon nagy bérösszeg lefizetése ellenében előadásokat.

Szerencséjére a zsellérkedő magyar színészetnek, egy magas műveltségű, gazdag törteli földbirtokost, aki nem csak maga is író, hanem egyszersmind lelkes műbarát is, olyan sulyos lelki csapások érnek, amelyek minden kedvét elveszik a gazdálkodástól s feledést és szórakozást keresve, tengődő magyar színészek közé kergetik.

Ez a gazdag műpártoló, nemes Vida László, első intendáns. Vidának az 1808-ik év tavaszán elhalt forron szeretett felesége és egyetlen kis fia; e miatt haragya oda Törtelt, hol gyönyörű kastélya és háromezer hold birtoka volt. Törtelről a fővárosba jövéen, megismerkedet a színészekkel; a nagyműveltségű és kiváló hazafit bántotta a magyar színészet mostohasága a magyar fővárosban, s hogy azt a német

Londoni kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Szegszárdy József

börönd és diszműves. Utazó böröndök, kézi táskák, ridikülök, pénz- és levéltárcák állandóan nagy választékban. Iskola-utca 11. sz. Policzer-ház.

színészettel egyrangúvá tehesse, 1809. február 1-én, a magyar színészet sorát intendáns címmel és jelleggel saját kegyuri felelősségére a kezébe vette.

Vidának, mint intendánsnak első dolga, hogy zsellérkedő társulatának állandó otthont teremtsen. Erre a célra az akkori Országuton, a Károly-kaszárnya mögött (ma Károly-körut 7.) szám. kibérelte a Hacker-ház nagyszállóját s a mögötte elterülő kertet parkiroztatva, az egész házat nagy költséggel színházzá alakíttatta. Mikor a színház-épület meg volt, ugyancsak sajátjából olyan diszletekkel és ruhatárral látta el, amelylyel a meglévő régi német színházaké mellett nemcsak pironkodni nem volt oka, hanem minden tekintetben túl is szárnyalta.

Ruhatár és diszletek után műsorról is gondoskodott, de három esztendei költséggel és fáradsággal s minden anyagi áldozattal csupán csak a saját romlását idézte elő, mert pénzügyi viszonyai annyira összekuszálódtak, hogy azokat többé rendbehozni nem lehetett s emiatt 1811. augusztus havában kénytelen volt megválni állásától.

Az igaz, hogy utána ismét bódéba került a magyar színjátszó társaság s 1812-ben a német színészet nyert olyan állandó hajlékot, melytől csak tűzvész árán szabadulhattunk. De az is igaz, hogy a Vida László által elvetett magból nőtt ki mégis a magyar színművészet mai diszes, terebélyes fája.

Fournier Károly Utóda

Nátly József, hentes

Szeged, Somogyi-utca 16.

„ROYAL“ nagy szálloda
KÁVÉHAZA.

Minden szombaton különleges **TOMBOLA** (kezdődik színház után.) Zene reggelig. Vasárnap **KATONAZENE.**

Tulajdonos: **DÁVID PÁL.** 13

∴ **Kis tárca** ∴
MAKÁMA.

Jó nagysád,

az égre kérem, bocsássa meg e levelem. — Tollam sercegve fordul percről-percre — s én, de mennyi kinra gondolok! Mikor megláttam, — belátja, hogy ez így is eshetett — tündöklött két szép szeme. A banda meg húzta irgalmatlan. — Szemét csodáltam csendesen merengve — s boldog órádt loptam a szívembe. — Azontúl majd nem minden este — elestem volna önért szívesen, — nagyokat nyeltem — s száraz nyeldeklőmtől, kiszaradt egész bensejem.

Nagysád, jó nagysád az égre kérem, figyeljen rám, ez nem oly különös, — én lassan lassan — de biztos megszerettem, — amikor már köhögött. — A hűvös ősz köszöntött be, de nálam tavaszra nyílt a szerelem, — mely után vágyódtam esten, reggelen. — Lopva néztem, ha láttam, fel sem tűnt volna senkinek, — csupán az utcasarok tudta, ahol lesve vártam, amint előttem rohant sebtiben. — Rám se nézett s én titkon követtem, ha fujt a szél, ha hullt a hó. Mert tél volt már — s elmúlt a sár.

∴ **MODERN** ∴ **FÜSTÖS és VARGA**

ELŐNYOMDA

női kézimunka és rövidárú üzlete
SZEGEDEN, KÁRÁSZ-UTCA 14. SZÁM ALATT.

Állandó harisnya, keztyű és kiegészítő vásár.
Hímzések és modellek készítése elvállaltatik.

Jó nagysád, nevét nem mondom, gondol e rám, ha csak néha is . . . Sejtje-e, hogy szivemnek Ön ad éltet, — hogy mindig Önre nézek lopva, félve. — A multkor, boldog véletlen, láttam kis lábát — és térdig a harrisnyát. — Szemem káprázott s bár nem hullt a hó, fehér vonalat látott a vágyódó.

Jó nagysád, az égre kérem, bocsássa meg e levelem, — csupán még azt az egyet kérem, írja meg postrestant nekem, — mi volt a hó amit én láttam? Ruha volt-e a pattyolat, — vagy testéből egy kis darab?

l. m. i.

:: Mozgóképek. ::

Leányvásár.

Tréfák.

Ferenczi Frigyes ötletes rendezéséről beszél már az egész város, mi pedig megörökítjük a „látcső jelenet“ egyes tréfáit, amiket *Ferenczi Frigyes* írt.

*

Bessy (a látcsőbe néz): Tyű, de nagy szoba! Tele van könyvekkel.

Fritz: Nini mennyi könyv s nincs ott egy lélek sem . . . Mi lehet az?

Bessy: A Somogyi könyvtár.

*

F.: Nini a Korzo. Látom a két szobor üres és hullt helyét. Jé! éppen katonazene van.

B. Kik játszanak?

F. A negyvenhetesek.

B. Szegeden nincsenek negyvenhetesek.

F. Mit? Nincsenek? Még negyvennyolcasok is!

B. Ni egy üres teret látok, tele kocsikkal.

F. Az ám és milyen úri a publikum.

B. Talán ezek azok, akik nem kaptak jeg et a Leányvásárra. Vagy talán képviselő választás?

F. Dehogy fiakerstand (koplaló).

*

F. Jé mi az?

B. Nem is kolbász, mert áll.

F. Az ám és száraz. Mi lehet az?

B. Az üres viztorony.

A falu rossza.

Írta: BRÓDY MIHÁLY.

A népszínmű *Petőfijének* nevezik *Tóth Edét* s ez a jelző azt az irodalmi ítéletet foglalja magában, hogy valamint *Petőfi* a lírában, úgy *Tóth Ede* a drámában szólaltatja meg művészi tisztasággal azt az üde hangot, naiv érzésvilágot és törzsökös gondolkozásmódot, amely a magyar népet jellemzi.

Mint műfaj a népszínmű a falusi nép életviszonyait ábrázoló középdráma, amelyben az erősen fonódó drámai csomó a hős boldogulásával, az ellentétek elsimulásával oldódik meg. Mivel a falu fiatalsága szereti érzelmeit dalba önteni, természetes, hogy a népszínműben a népdal is megcsendül. A komikumot, amely a népszínmű komoly menetét enyhíti és tarkítja, a paraszttársadalmom állandó figurái: a kántor, a harangozó, a bakter, a zsidó, a cigány szolgáltatják,

A népszínmű fejlődéséhez *Kisfaludy Károly* adott erős lökést, amidőn nemcsak a népdalt vitte be műköltészetünkbe, hanem a falusi nép alakjait is meghonosította a drámában, (*Pártütők*), Sokat jelentő lépés ennek a műfajnak kialakulása

Szegedi bohém-tanya Kék macska vendéglő

Iskola-utca 10. Telefon 10-10.

Színház után BAB- és KÁPOSZTA-LEVES, hideg- és meleg ételek.

Színészeknek abonement.

Szives pártfogást kér **Schönfeld J.**

felé *A peleskei nőtárus*, amelynek peleskei és hortobágyi jeleneteiben, továbbá a zenéjét tápláló népdalmotívumokban a népszínmű hajnala dereng föl.

Tulajdonképeni megalapítója a népszínműnek Szigligeti Ede, a legtermékenyebb magyar drámaíró (1814—1878). Első enemű munkája a *Szökött katona* (1843), amelyet később a *Két pisztoly*, a *Csikós*, a *Cigány* és a *Lelec* követték. Szigligeti nagy sikerrel eleveníti meg a magyar falu népének életét belső mivoltában s külsőségeiben egyaránt, de ő a népszínművei cselekményét mindig a népnek a felsőbb osztályokkal való érintkezéséből szövi meg, abból a fölfogásból indulva ki, hogy „parasztokkal, azoknak együgyű észjárása, eszmétlensége, műveltége még komikai színezet s összes naivaságuk mellett is, a darab csakhamar egyhangú s unalmas lesz.”

Tóth Ede (1844—1876) az első és legkiválóbb magyar népszínműíró, aki a magyar falu paraszttársadalmát a maga keveretlen jellegében, helyi elzártágában állítja elénk. A *falu rosszá-val* 1874-ben száz aranyat nyert a Nemzeti Színház népszínműpályázatán s akkor emelkedett ki az ismeretlenség homályából és a vándorszínésélet nyomorúságából. 1875 június 15-ikén került színre először *A falu rossza*, a címszerepben a nagyhirű Tamással és Finom Rózi szerepében Blaha Lujzával „a nemzet csalogányá-”-val. A siker óriási volt. A szerző a dicsőség verőfényében fürdött, amelyet azonban még csak egy évig élvezhetett; 1876-ban meghalt tüdősorvadásban. *A falu rosszán* kívül jeles népszínműve még a *Tolonc* is amelyet a közönség szintén ünnepléssel fogadott.

Kopasz és Kovács

könyv- és diszmű-készítők SZEGEDEN, TISZA LAJOS-KÖRÜT 22. Az Országos Iparegyesület stb. által éremmel és oklevéllel kitüntetve. Készíti a legmodernebb könyvkötéseket. Szeged szab. kir. város és a Somogyi könyvtár szerződéses könyvkötői. 21

Az ünnepélyes modorú, kevély községi bíró; a nyalka, önérzetes, becsületes, de féktelen legény; a tűzrölpattant, kedvesen durcás, pajzánul kötődő fiatalasszony; a kacér, de a hírenél jobb menyecske; a csöndes, szelid, mélyérzésű, titkon szerető, de ha arra kerül a sor, végzetesen elszánt leány: mind kitűnően egyénített jellemek. Az enyveskező bakter, a kántor, a korcsmáros és a cigányok tipikus alakok, örökös forrásai a falusi komikumnak. A darab nyelve zamatosan népies, kristálytiszta magyarságú és a példabeszédek egyszerűségére s tömörségére emlékeztető. Az egész népszínművet egészséges, friss, szinte mezei virágoktól illatos levegő lengi át.

Színház után, ha mozgófénykép
ujdonságok fölvételeit óhajtja látni,
::: úgy keresse fel a ::::

»NEW-YORK« nagykévéházat.

Teljesen ujonnan átalakítva. 93

Földszinten.

— Na látja, én nem tudok megbarátkozni evvel az előadással. Látja édesem, Szabadkán

sokkal szebb táncokat jártak.

— Csakugyan.

Meghallja a beszélgetést egy hirlapíró s a beszélgetőkhöz fordul.

Önök valószínűleg nem tudják, hogy a szegedi előadásra a táncokat Geiger Izsó a Király Színház ballettmestere tanította be s itt ugyanazokat a táncokat adták elő, mint Pesten.

— Igen? — szól az előbbi hölgy — sose tudtam, miért tetszik nekem jobban a szegedi előadás, mint a szabadkai.

Leányvásár. A szegedi *Leányvásár* előadását nagy tapsviharral fogadta a közönség. Mindvégig jól mulattak, megújráztatták az ének- és táncszámokat. *Déry* és *Solymosy* mint táncakrobaták is nagy sikert arattak. — A *dsilolo* pedig már kikerült az utcára s éjfél után minden utcasarkon van egyegy *dsiloló* úr (vagy hölgy). *Antal Erzsí* szépen táncol, énekszámait precízen adta elő és külső megjelenésével is hódított. A diszletek szépek és újak voltak. A rendezésért *Ferenczi Frigyes* külön dicséretet érdemel, sok eredeti ötlettel szaporodott a *Leányvásár* az ő rendezői példányában. Az operett zenei sikere *Müller Mátyás* érdeme.

VETRÓ ANTAL

MŰBÚTOR ASZTALOS
SOMOGYI-UTCA 6 SZÁM ALATT

Állandó nagy raktár modern
bútorokban. Nagy mángorlók
állandóan készen kaphatók.

Új operett kerül márciusban színre, Varney francia zeneszerző kedves zenéjű operettje, *A báránycsók*, melynek jórégen volt a bemutatója a Magyar Színházban.

Corjolán. Shakespeare remekéből pénteken kezdték meg a próbákat. A címszerepet Csiky, Meneniust Baróti, Volmuniát Tóvölgyi játsszák. Rendező: Csiky.

BERNÁTH DEZSŐ DRÉHER SÖRCSARNOKA (FEKETE-HÁZ.)

Színház után friss vacsora.
Naponta cigányzene.

Csitri, a Vígyszínház nagysikerű újdonsága kerül színre legközelebb, Wirth Sárival a címszerepben. A darabot Almássy Endre rendezi.

A Görög rabszolga közkívánatra kerül műsorra. A szereposztás elsőrendű: *Iris* — *Déry*, *Aspasia* — *Antal*, *Heliódorus* — *Heltai*, *Pomponius* — *Solymosy*, *Antónius* — *Nagy Aranka*.

Péter abbé, Csányi Mátyás operája március elején kerül bemutatja. A zenekart és a magánszereplőket Csányi Mátyás, a szerző tanítja. A rendezés *Ferenczi Frigyes* munkája.

A Leányvásár összes dalai. A Színházi Ujság 6. számában közöltük a *Leányvásár* összes dalait. E lappéldányból több ezret készítettünk s így állandóan árusíthatjuk ezeket. Egyes szám ára 6 fillér.

Kabaré. Az *Otthon kávéház* újabb nagysikerű és egészen új műsoráról már előre is sokat beszélnek a városban, mert az új műsor minden egyes száma közismert Budapesten. A fővárosi éjjeli élet elevenedett meg Szege-den és mindenki örül, ha végignézheti a *Moulin-Rouge* előadását.

Ferenczi Frigyes könyve, 1910. öszén jelent meg. Címe: *Színház és rendezés*. A kiváló mű katekizmusa mindazoknak, akik a színház felé szeretettel fordulnak. A szakembert helyes útra vezeti, megtanítja hogyan kell a tökéletes rendezés felé közeledni, a laikusnak pedig megmagyarázza, mit lásson, mit nézzen, amikor egy színelőadást lát. Bölcs tanácsokat is tartalmaz e könyv s különösen a vidéki színházi rendezők, akár tankönyvül is használhatják. A könyv bőven foglalkozik a ma színészetével és az ezzel összefüggő ideákkal. Külön fejezetet szentel a „pornografia a művészetben” címen a mai divatnak. Legértékesebb az igen kis térre szorított Shakespeare rendezés, amely vázlata egy készülő nagyobb tanulmányának. Az író jó el-

beszélőnek bizonyult, stílusa a tudományos részekben is élvezhető. A könyv megrendelhető 2 koronáért a szerzőnél. (Szegedi színház.)

Huszár János

úri és női cipő-raktára

Petőfi Sándor-sugárút 45 sz. ⁶⁷

Saját ház.

Nagy raktár mindennemű saját készítésű cipőkben. Mérték után a :: legizlésebb cipőket készít. ::

Alapítva 1899. évben.

Kossuth Kávéházban

naponta mozgófénykép előadások.
Elsőrendű cigányzene. — Kitünő kávéházi italok. — Hideg büffé.
Színházi vacsora. Szíves párlfogást kér

SCHWARCZ JENŐ tulajdonos.

Szolid árak

Szabott árak

Harisnya-Király

Minden létező színű és minőségű, női, férfi és gyermek harisnyák.

Női divatkülönlegességek, színházi sálkendők, táskák, keztyűk stb.

Női és férfi fehérneműek, esőernyők, sétabotok, nyakkendők, szörme-árúk. □ □ □

Valódi francia-szabású fűzők 1 K 30 fillértől 20 Koronáig.

Pollák Testvérek

SZEGED, Széchenyi-tér, telefon 855. sz.
Csekonics-utca, telefon 854. sz.

SZENTES, Kossuth-utca. ::—::—::—::—

A szegedi színház szállítói. □ □

Heti műsor

II/18. Vasárnap d. u. Árendás zsidó.
Bérletszünet.

este Leányvásár.

Bérletszünet.

II/19. Hétfőn Leányvásár.

Bérlet páros $\frac{2}{3}$.

II/20. Kedden Leányvásár.

Bérlet páratlan $\frac{1}{3}$.

II/21. Szerdán Leányvásár.

Bérlet páros $\frac{2}{3}$.

II/22. Csütörtökön Leányvásár.

Bérlet páratlan $\frac{2}{3}$.

II/23. Pénteken Dandin György és Erdei Imk.

Bérlet páros $\frac{1}{3}$.

II/24. Szombaton Leányvásár.

Bérletszünet.

Előadások délután $\frac{1}{4}$ 4, este 8 órakor
kezdődnek.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

NEUMANN M.

férfi-, fiú- és leánykaruha telepe

Szeged, Kárász-utca 5.

Telefon: 1044.

Főüzletek: Budapest IV. ker. Mu-
zeum-körut 1. és 3. Bécs I., Kärnt-
nerstrasse 19. és VI., Mariahilfer-
strasse 35.

Fiókok: Arad, Brassó, Debrecen, Fiume
Kassa, Kolozsvár, Miskolc, Nagyárad,
Pécs, Pozsony, Szeged, Temesvár, Zág-
ráb, Belgrád, Szófia.

ÜZENETEK

F. B. 1. Csak szívesen. 2. Gottschall.
János hölgyfodrásznál. Kölcsey-utca 3. Csak
úri és elegáns hölgyek. Gy. I. Kedves apró-
ságok. A farsangi körkérdés lekéselt. A másik
kevés változással közölhető. Szívesen látjuk
hasonló dolgait.

Kohn Richrád

vésnök és ruggyanta

bélyegző készítő

Szeged, Kárász-utca 16.

HARISNYÁK

és finom rövidárúk dús választékban kaphatók

WIGNER ANDOR CÉGNÉL

Szegeden, Kelemen-utca 7. szám alatt.

Elsőrendű művészi munka szolid árban.

Legkedvesebb gyermekfelvételek.

Auer Fivérek fényképészeti műintézete, Kölcsey-
utca 8, a Próféta mellett. Telefon 832

Felvételek ünnep- és vasárnapokon is reggel 8-tól este 7-ig,
este villamos világításnál.

A fogak ápolására
legjobb a GERLE-
32b féle

Oxigén fogviz

Ára 70 fillér.

Kapható **KIGYÓ** gyógy-
Szeged, tárban
Klauzál-tér. Kárász-u. sarok

A Leányvásár gramofon lemezei kaphatók Kelemennél Oroszlán-u.

KRAUSZ DEZSŐ SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 14.
❖ SOMOGYI-UDVAR. ❖
MENYASSZONYI KELENGYÉK, FINOM NŐI FEHÉRNEMŰEK,
BLOUSOK, PONGYOLÁK, JOUPONOK.

Ita kalapok, cilinderek egyedüli raktára Berecznál Kárász-utca 12.

Az árendás zsidó.

Eredeti népszinmű dalokkal 3 felvonásban. Irta: Klárné Angyal Ilka. Személyek

Blum Dávid, árendás	— Heltai	Pataky István, bíró	— Csiky
Száli, a felesége	— Csáder	László, a fia	— Oláh
Idegen nő	—)	Rektor	— László
Betty, az árendásék leánya)	Déry	Boris, szolgálo	— Szűcs
Vidos, halászgazda	— Pogány	Smüle vőlegény	— Solymosy
Sáskáné	— Rónai	Hosszú, csapláros	— Baróti
Maszlag Petyi, fuvaros	— Mihó		

Elegáns úri divat ujdonságok Szende és Vadasnál.

Blum Dávid, az árendás zsidó és Száli, a felesége felnevelnek egy gyereket, Bettit, akit mindenki az árendás zsidó leányának tart. A vélt zsidó leányába beleszeret Pataky bíró fia, László és feleségül akarja venni, amit a szű Finom női fehéreneműek Krausz Dezsőnél Kárász-u. 14. szám alatt. lők természetesen elleneznek. Ebből támad a drámai konfliktus, amely békés és boldog megoldást nyer aztán olyképpen, hogy kiderül Betti keresztény származása s a szerelmes pár egymásé lesz.

Vegyünk harisnyát Lusztignál, Széchenyi-tér.

KÉZIMUNKAHÁZ SZEGED, KÖLCSEY-U.
— 10. SZ. —

KIZÁRÓLAGOS KÉZIMUNKA RAKTÁR. FISCHER IZSÓ

❖ ÁLLANDÓAN UJDONSÁGOK. ❖ A Hitelbankkal szemben.

17

üzletáthelyezés

Kohn Béla férfiszabó első szegedi mű-
stoppoló üzletét
Oroszlán-utca 17. szám alól november 1-től ugyan-
azon ház Deák Ferenc-utcai részébe helyezte át.

Telefon 585.

MAGYAR BOY

Telefon 585.

biciklis küldönc és általános megbizási vállalat. — Szeged, Deák Ferenc-utca
28. szám alatt. — Megbízásokat gyorsan és diszkréten teljesít. 28

Legujabb gramofon lemezek kaphatók Kelemennél, Oroszlán-utca.

19

LACHER JÓZSEF

saját készítményű bőröndök és bőrdisz-
művek nagy raktára

Szeged, Iskola-utca 14. szám alatt.

(Brauswetter órással szemben.)

Elegáns úri divat Szende és Vadasnál.

Leányvásár.

Operett 3 felvonásban. Irták: Martos Ferenc és Bródi Miksa, zenéjét szerzette
Jacobi Viktor. Személyek:

Lusztig harisnyái a legjobbak.

Harrison Jack	Szatmáry	Gróf Rottenberg	Heltai
Harrisonné	Rónai	Fritz, fia	Solymosi
Lucy leányuk	Antal E.	Migleşt Tom	Oláh
Bessy, szobaleány	Déry	Korcsmáros	Pogány

Elsőrangú Blousok Krausz Dezsónél Kárász-utca 14. szám alatt.

Lucyt, a beggvidéki leányvásár népünnepélyen tréfásan összeházasítják egy Tom nevű csavargóval. Kiderül, hogy a tréfás házasságot komolyan kötötték. Tom enged Lucy könyörgésének s nem viszi egyenlőre magával, de megfogadja, hogy érte jön. 2. Harrison Lucyvel hajón a tengerre menekül Tom elől. De Tom mint fűtő jelen van a hajón s követi feleségét. Kiderül, hogy Tom álnéven szerepelt az esküvőn s így a házasság érvénytelen. 3. Lucyt férjhez akarják adni gróf Rottenberghez, de eloszlik a félreértés, úgy hogy Lucyt mégis csak Tom veszi nőül.

Válódi amerikai és francia cipők kaphatók Berecznél Kárász-utca 12.

ROYAL nagyszálloda Szeged, Kölcsey-utca 1.

80 FÉNYESEN BERENDEZETT SZOBA.

KÖZPONTI FŰTÉS, VILÁGITÁS ÉS MINDEN SZOBÁBAN
VIZVEZEKÉK. 20

MÉRSÉKELT ÁRAK. TULAJDONOS: DALA KÁROLY.

Legnagyobb EGYENRUHÁZATI és FELSZERELÉSI intézet

SZEGŐ ÁRPÁD Szeged, Kölcsey-utca 10. Telefon 291.

ARCA SZÉP ha BARCSAY-féle ORGONAVIRÁG
CRÉMÉT használ. Egy tégely ára 1 korona.
és ÜDE LESZ BARCSAY KÁROLY gyógyszerárában
SZEGEDEN, Széchenyi-tér 12. szám alatt.

A Leányvásár gramfon lemezei kapható Kelemennél Oroszlán-u.

Az erdei lak.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Leon Verneuil, ford. Hérei Adolf. Személyek:

Bouracau	Heltai	Lisi	Szücs Irén
Pigeonné	Szohner	Betőrő	Pogány
Gaston	Zátony		

Lusztig harisnyái a legjobbak.

Bouracau szenátor találkán van Pigeonnénál. A szerelmeseket megzavarja Gas-
ton, és még hozzá megszarolja Bouracaut, Gaston ravaszsággal mindenkit eltá-

Finom női fehérneműek Krausz Dezsőnél Kárász-utca 14. szám alatt.
volit Pigeonné közeléből. Egyedül marad a szép menyecskével, akinél nemsokára
elfoglalja a szenátor előbbi helyét.

Elegáns úri divat ujdonságok Szende és Vadasnál.

Wéber Mátyás *angol úri szabó*
SZEGED,
Széchenyi-tér 6.

Nagy raktár hazai és angol szövetekből.

Berecz nyakkendői legszebbek, Kárász-utca.

KLEIN ADOLF

az Alföld legnagyobb cserépkályha raktára

Fayence burkolás, cementárú és műkö-
gyáros. Gyárt: cementlapokat, csöveket,
lépcsőket, gipszlapokat, stb.

==== Épitési anyag kereskedés ====

Laudon-utca 21. SZEGED Mérey-utca 6. sz.

Telefon 231. és 80.

GYŐRI BÉLA műórás Szeged

Klauzál-tér 2. sz. Kossuth-szobornál.

Olcsó árak. Szolid kiszolgálás.

Mindennemű óra- és ékszerraktár.

— Preciz órajavitó. —

A Leányvásár gramofon lemezei kaphatók Kelemennél Oroszlán-u.

Dandin György,

vagy a megcsúfolt férj.

Színházi blouseok Krausz Dezsőnél Kárász-utca 14.

Vigjáték 3 felv. Irta: Molière, fordította Hevesi S. Személyek:

Dandin György	—	—	Heltay		Clitandre	—	—	—	Zátony
Angélique, neje	—	—	Szohner		Claudine	—	—	—	Wirth
Sotenville	—	—	Solymosi		Lubin	—	—	—	László
Sotenvillené	—	—	Szűcs I.		Colin	—	—	—	Horváth

Berecz nyakkendői legszebbek Kárász-utca 12.

1. Dandin prototípusa az olyan embereknek, akik még véletlenül sem mondanak igazat. A feleségét elszeretik és erről bizonyítékai vannak. 2. Az udvarlónak szemére veti, hogy megcsalja, de hazug hite és természete miatt nem bír felülkerekedni. Elkeseredve kifakad „Meg kell veszнем, hogy hazugságban maradok, amikor igazam van.“ 3. A szerelmesek újból találkoznak s bár mindenki előtt bizonyos lesz Angélique hűtlensége, a férj semmit sem tud bizonyítani, bár ő is szemtanúja volt a szerelmesek találkozásának.

Elegáns úri divat újdonságok Szende és Vadasnál.

HAGGENMACHER SÖRCSARNOK

47

Kelemen-utca. A Royal nagyszálloda és kávéházzal szemben.

Villamos megállóhely. Kitűnő ételek és italok. Pontos, előzékeny kiszolgálás. Szerdán és vasárnap katonazene, más napokon kitűnő cigányzene.

Lusztig harisnyái a legjobbak.

ÚRIDIVAT ÉS KALAPOK NAGYRAKTÁRA

Szarvas, Hid-utca.

Uj tánciskola a Hévízválasztó-teremben. Hubert János okl. táncitanító
1912. évi január hó 20-án nyitotta meg **táncanfolyamát.**

Uj tanítási módszer! Délután 5 órától 7 óráig diákkurzus. — Felnőttek részére este 8 órától 11-ig. **Beiratkozni ugyanott lehet!**

SZÓRAKOZÓ HELYEK

Corso kávéházban kedden és csütörtökön cigányzene hangversenyez. **Kass** Vigadóban állandóan Pilseni sör, szerdán és pénteken halászlé. — Bohém-tanya a **Kis Kassban**. — **Belvárosi kávéház**, az úri közönség kedvenc helye. Tulajdonos Radó I. — **Dávid** Royal nagy kávéházában minden szombaton tombola. — **Proféta**, Szeged legdiszesebb étterme. Színház után friss étek. Naponta zeneestély. — **Haggenmacher** sörcsarnok, az úri közönség találkozó helye színház után. — **Bernáth Dezső** Dreher sörcsarnoka a Fekete-házban. — **Vámosy** István kaszinó vendéglője a színház megett. — **Palkovits** New-York kávéházában a mozgófénykép előadásokat nagy közönség keresi fel. — **Schwarz** Kossuth kávéházában minden este mozgófénykép előadás. — **Uránia** színház, a Holtzer palotában.

Legfinomabb szín-
:: házi cukorkák ::

Lányi János cukrásznál

Széchenyi-tér
Telefon 596.

Bluzok és Pongyolák a legszebb oszi ujdonságok megérkeztek. Legnagyobb választék lüszter, chlot, disz és mosó kötényekben.

FÖRSTER JÓZSEF, Kelemen-utca. 7.

Központi tejcsarnok mellett.

ANGYAL DROGERIA VARRÓ ALADÁR BÉLA

Széchenyi-tér 6. Telefon 523 szám.

Allandó nagy raktár színházi illatszerek és festékben. Szépitő, bőr és körömápoló cikkek. Gyógyszer
:: és gummiárú különlegességek. :: 43

SZÜCS ANDOR

VIRÁGÜZLETE

SZEGED, KÁRÁSZ-UTCZA 16. ☞

Élővirág csokor és koszorúk. Művirág-készítmények nagy raktára. — Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

PARALPÁL és FIA

FINOM HENTESARUK GYÁRA

KELEMEN-UTCZA ☞

127—128. TELEFON 127—128.

GOTTSCHALL JÁNOS

HÖLGYFODRÁSZ

Szeged, Kölcsey-u. 2., a Royal szállodával szemben

Fjemosások (hajszáritások villanszáritó géppel) a nap bármely szakában 5 perc alatt eszközöltetnek. **Ondolás á la Marsell**. Divat és costume frizurák, valamint kéz- és körömápolás (manicure).

Uránia magyar tudományos színház

Kállay Albert- (Híd) utca.

Telefon 872.

Holtzer (Milkó) palota.

HÉTFÖN, KEDDEN
ÉS SZERDÁN

A két fegyenc

Dráma 3 fölvonásban.

írta Fred Jörgsen.

Nordisk sláger.

Dán színészek!

Február

22

csütörtökön

Az éjjeli nap országja.

Szinjáték 3 fölvonásban

Mindennap

sláger műsor

Nordisk képek

Amerikai képek.

Előadások kezdete: Hétköznap 1/4 6, 7 és 9 órakor. Vasár- és ünnepnapokon 2 órától folytatódatosan 11-ig.

VÉNIG GYULA

SZEGEDEN

URI-, NŐI- ÉS ORTOPÄD-CZIPÉSZ
GIZELLA-TÉR 3. BALO JH-HÁZ.

VÁMOSY ISTVÁN

Kaszinó vendéglője a színház
mellett. — Színház után friss
vacsora. — Hűtött italok.

34

LEGSZEBB!

LEGJOBB!

LEGOLCSÓBB!

Varrógépet Kerékpárt Gramofont

és tünétküli beszélőgépet kedvező részletre beszerezhet.

Az összes alkatrészek állandóan kaphatók. Nagy mechanikai javító műhely. Az összes gramofon lemezek legolcsóbb beszerzési helye részletre is. — Arjegyzék ingyen.

Kelemen Márton, Oroszlán-u.

Telefon 59.

Telefon 59.